

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a. kohta

Perioodilisus: Kord aastas

lk 1/12

Statistikaamet tagab esitatavate andmete täieliku kaitse

 Andmete esitamiseks on eSTAT <https://estat.stat.ee/>.

Jälgige, et sisestate andmeid õigesti lahtirise. Kui sisestate numbrilisel väljal olles tähemärke, ilmub salvestamisel ekraanile vastav veateade. Mõne välja puhul on rakendatud loogilisi (aritmeetilisi) kontrolle, et vältida võimalikke vigu andmete sisestusel. Kui Teie sisestatud andmed on omavahel või eeltäidetud andmetega vastuolus, ilmub tabeli kontrollimisel selle kohta veateade. Vigade ilmnmisel vaadake andmed hoolikalt üle ja tehke parandused.

Pärast andmete parandamist salvestage muudatused ja kontrollige küsimustikku uuesti. Kui vigu enam ei esine, saate andmed kinnitada ja esitada, klõpsates küsimustiku viimasel lehel nupul „Kinnitan“. Teile kuvatakse teade andmete esitamise kohta.

Küsimuste korral palun pöörduge statistikaameti klienditoe poole telefonil 625 9300 (E–N 8.30–16.30, R 8.30–15.30) või e-postiga klienditugi@stat.ee.

Ettevõtte üldandmete muutumisest palume kindlasti Statistikaametile teatada või parandage andmed eSTATis menüüpunktis „Töö majandusüksusega“.

Teie andmete õigsus tagab statistilise info tõepärasuse.

KÜSIMUSTIKUGA KOGUTAVAD ANDMED

Tabel 1.0. ÜLDANDMED

Kui põhieesmärk on toodet või protsessi tehniliselt täiustada, siis kuulub tehtav töö T&A valdkonda. Kui toode, protsess või käsitlusviis on välja arendatud ning töö peamine eesmärk on turu laiendamine, tootmiseelne kavandamine või kontrollsüsteemi ladus töö, siis seda tegevust T&A ei käsitleta.

Teadus- ja arendustegevus (T&A) ehk uurimis- ja arendustegevus on loov süstemaatiline töö, mille eesmärk on uute teadmiste saamine, kaasa arvatud inimest, kultuuri ja ühiskonda puudutavad teadmised, ning nende teadmiste rakendamine.

Rea kood/ veeru kood	Muutuja nimetus * - kohustuslik	Muutuja kood	Selgitus	Andmetüüp (komakohti) või loendi/ klassifikaa- tori nimi	Väärtust ei pea esitama: perioodid, tegevus- alad
RD_E MP_P / 1	Tööga hõivatud isikute arv aruandeperioodi lõpul	RD_EMP _P	Tööga hõivatud isikud on kõik ettevõttes töötavad isikud olenemata nende tööandala pikkusest: ettevõttes töötavad omanikud ja nende tasuta töötavad pereliikmed; täis- või osatööajaga töötajad, isikud, kes töötavad väljaspool ettevõtet (turustuspersonal jt), kuid kuuluvad ettevõtte töötajate koosseisu ja on töö eest tasu saajate nimekirjas; ajutiselt töölt puuduvad isikud (haiguslehel, tasulisel puhkusel või õppepuhkusel olijad, streikijad jt); hooajatöötajad, praktikandid (õpipoisid) ja kodustöötajad, kes on töö eest tasu saajate nimekirjas; töövõtulepinguga töötavad isikud. Tasuta töötavad pereliikmed on isikud, kes elavad koos ettevõtte omanikuga ja töötavad ettevõttes regulaarselt, kuid kellel puudub tööleping ja kes ei saa tehtud töö eest tasu. Tööga hõivatud isikute hulka ei arvata teiste ettevõtete töötajaid, kes tegutsevad kõnesolevas ettevõttes, täites selle tellimusi, samuti pikka aega töölt puuduvaid isikuid (lapsehoolduspuhkusel või ajateenistuses viibijad jt).	Positiivne täisarv	
0_2 / 1	Ettevõttesiseste T&A kulutuste olemasolu *	RD_ENT _YES	Ettevõttesisese T&A kulutuste olemasolu aruandeaasta jooksul. Kui ettevõtte piirdus T&A teenuse sisseostmisega, siis on vastuseks ei. T&A põhikriteerium on uudsus ja algetapil teadus- või tehnoloogilisele probleemile lahenduse puudumine. T&A-d käsitletakse ettevõttes tehtava uurimis- ja arendustegevusena. Veidi laiendatult kõlab T&A põhireegel: kui põhieesmärk on toodet või protsessi tehniliselt täiustada, siis kuulub tehtav töö T&A valdkonda. Kui toode, protsess või käsitlusviis on põhiliselt välja arendatud ning töö peamine eesmärk on turu laiendamine, tootmiseelne kavandamine või kontrollsüsteemi ladus töö, siis seda tegevust ei käsitleta	valik_jah_ei _1v	

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a kohta

lk 2/12

			T&A-na.		
--	--	--	---------	--	--

Tabel 1.1. TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSEGA HÕIVATUD TÖÖTAJAD HARIDUSE JA SOO JÄRGI NING TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSELE KULUTATUD TÖÖAEG

Teadus- ja arendustegevusega (T&A) hõivatute arv hõlmab isikuid, kes on otseselt seotud selle tegevusega ja kulutavad sellele vähemalt 10% oma tööajast. Veergudes 1-7 näidatakse selliste töötajate arv haridustaseme, soo ja kategooria järgi. Veerus 8 näidatakse aruandeaasta jooksul T&A-le kulutatud tööaeg täistööaastates (hinnanguliselt soo järgi jaotamata) kategooria järgi.

Rea kood/ veeru kood	Muutuja nimetus * - kohustuslik	Muutuja kood	Selgitus	Andmetüüp (komakohti) või loendi/ klassifikaatori nimi	Väärtust ei pea esitama: perioodid, tegevus- alad
01 / 1	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: doktorikraadiga teadlased ja insenerid – mehed	RD_RES M_DOC	Doktorikraadiga meesteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
01 / 2	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: magistrikraadiga teadlased ja insenerid – mehed	RD_RES M_MAG	Magistrikraadiga meesteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
01 / 3	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: akadeemilise kõrgharidusega teadlased ja insenerid – mehed	RD_RES M_ACE	Akadeemilise kõrgharidusega meesteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
01 / 4	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: rakenduskõrgharidusega teadlased ja insenerid – mehed	RD_RES M_PRE	Rakenduskõrgharidusega meesteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
02 / 1	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: doktorikraadiga teadlased ja insenerid – naised	RD_RES F_DOC	Doktorikraadiga naisteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
02 / 2	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: magistrikraadiga teadlased ja insenerid – naised	RD_RES F_MAG	Magistrikraadiga naisteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
02 / 3	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: akadeemilise kõrgharidusega teadlased ja insenerid – naised	RD_RES F_ACE	Akadeemilise kõrgharidusega naisteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
02 / 4	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: rakenduskõrgharidusega teadlased ja insenerid – naised	RD_RES F_PRE	Rakenduskõrgharidusega naisteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a. kohta

lk 3/12

02 / 8	Ettevõttes T&A-le kulutatud tööaeg täistööaastates aruandeperioodi jooksul: teadlased ja insenerid kokku	RD_RES MF_FTE _ENT	T&A-le kulutatud teadlaste ja inseneride tööaeg täistööaastates aruandeaasta jooksul: mehed ja naised kokku.	Positiivne reaalarv (0,2)	
03 / 1	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: doktorikraadiga tehnikud – mehed	RD_TEC M_DOC	Doktorikraadiga meestehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
03 / 2	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: magistr kraadiga tehnikud – mehed	RD_TEC M_MAG	Magistrikraadiga meestehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
03 / 3	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: akadeemilise kõrgharidusega tehnikud – mehed	RD_TEC M_ACE	Akadeemilise kõrgharidusega meestehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
03 / 4	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: rakenduskõrgharidusega tehnikud – mehed	RD_TEC M_PRE	Rakenduskõrgharidusega meestehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
03 / 5	T&A-ga hõivatud töötajate arv ettevõttes aruandeperioodi lõpul: kesk- või keskeriharidusega tehnikud – mehed	RD_TEC M_PSC	Keskeri- või keskharidusega meestehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
03 / 6	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: keskhariduseta tehnikud – mehed	RD_TEC M_NOS	Keskhariduseta meestehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
04 / 1	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: doktorikraadiga tehnikud – naised	RD_TEC F_DOC	Doktorikraadiga naistehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
04 / 2	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: magistr kraadiga tehnikud – naised	RD_TEC F_MAG	Magistrikraadiga naistehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
04 / 3	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: akadeemilise kõrgharidusega tehnikud – naised	RD_TEC F_ACE	Akadeemilise kõrgharidusega naistehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
04 / 4	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: rakenduskõrgharidusega tehnikud – naised	RD_TEC F_PRE	Rakenduskõrgharidusega naistehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
04 / 5	T&A-ga hõivatud töötajate arv ettevõttes aruandeperioodi lõpul: kesk- või keskeriharidusega	RD_TEC F_PSC	Keskeri- või keskharidusega naistehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a kohta

lk 4/12

	tehnikud – naised				
04 / 6	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: keskhariduseta tehnikud – naised	RD_TEC F_NOS	Keskhariduseta naistehnikute arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
04 / 8	Ettevõttes T&A-le kulutatud tööaeg täistööaastates aruandeperioodi jooksul: tehnikud kokku	RD_TEC MF_FTE _ENT	T&A-le kulutatud tehnikute tööaeg täistööaastates aruandeaasta jooksul: mehed ja naised kokku.	Positiivne reaalarv (0,2)	
05 / 1	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: doktorikraadiga abipersonal – mehed	RD_SUP M_DOC	Doktorikraadiga meessoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
05 / 2	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: magistrikraadiga abipersonal – mehed	RD_SUP M_MAG	Magistrikraadiga meessoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
05 / 3	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: akadeemilise kõrgharidusega abipersonal – mehed	RD_SUP M_ACE	Akadeemilise kõrgharidusega meessoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
05 / 4	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: rakenduskõrgharidusega abipersonal – mehed	RD_SUP M_PRE	Rakenduskõrgharidusega meessoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
05 / 5	T&A-ga hõivatud töötajate arv ettevõttes aruandeperioodi lõpul: kesk- või keskeriharidusega abipersonal – mehed	RD_SUP M_PSC	Keskeri- või keskharidusega meessoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
05 / 6	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: keskhariduseta abipersonal – mehed	RD_SUP M_NOS	Keskhariduseta meessoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
06 / 1	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: doktorikraadiga abipersonal – naised	RD_SUP F_DOC	Doktorikraadiga naissoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
06 / 2	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: magistrikraadiga abipersonal – naised	RD_SUP F_MAG	Magistrikraadiga naissoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
06 / 3	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: akadeemilise kõrgharidusega	RD_SUP F_ACE	Akadeemilise kõrgharidusega naissoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a kohta

lk 5/12

	abipersonal – naised				
06 / 4	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: rakenduskõrgharid usega abipersonal – naised	RD_SUP F_PRE	Rakenduskõrgharidusega naissoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
06 / 5	T&A-ga hõivatud töötajate arv ettevõttes aruandeperioodi lõpul: kesk- või keskeriharidusega abipersonal – naised	RD_SUP F_PSC	Keskeri- või keskharidusega naissoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
06 / 6	T&A-ga hõivatud töötajate arv aruandeperioodi lõpul: keskhariduseta abipersonal – naised	RD_SUP F_NOS	Keskhariduseta naissoost abipersonali arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
06 / 8	Ettevõttes T&A-le kulutatud tööaeg täistööaastates aruandeperioodi jooksul: abipersonal kokku	RD_SUP MF_FTE _ENT	T&A-le kulutatud abipersonali tööaeg täistööaastates aruandeaasta jooksul: mehed ja naised kokku.	Positiivne reaalarv (0,2)	

Tabel 1.2. TEADLASTE JA INSENERIDE ARV ARUANDEAASTA LÕPUL

Teadus- ja arendustegevusega seotud teadlaste ja inseneride vanusjaotus aruandeaasta lõpul. Mees- ja naisteadlaste arv veerus 1 võrdub tabeli 1.1 ridade 1 ja 2 arvudega veerus 7.

Rea kood/ veeru kood	Muutuja nimetus * - kohustuslik	Muutuja kood	Selgitus	Andmetüüp (komakohti) või loendi/ klassifikaator nimi	Väärtust ei pea esitama: perioodid, tegevus- alad
1 / 2	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: kuni 25- aastased – mehed	RD_RES M_AGE1	Alla 25-aastaste meesteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
1 / 3	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: 25–34- aastased – mehed	RD_RES M_AGE2	25-34-aastaste meesteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
1 / 4	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: 35–44- aastased – mehed	RD_RES M_AGE3	35-44-aastaste meesteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
1 / 5	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: 45–54- aastased – mehed	RD_RES M_AGE4	45-54-aastaste meesteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
1 / 6	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: 55–64- aastased – mehed	RD_RES M_AGE5	55-64-aastaste meesteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
1 / 7	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: vähemalt 65-aastased – mehed	RD_RES M_AGE6	Vähemalt 65-aastaste meesteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a kohta

lk 6/12

2 / 2	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: kuni 25-aastased – naised	RD_RES F_AGE1	Alla 25-aastaste naisteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
2 / 3	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: 25–34-aastased – naised	RD_RES F_AGE2	25-34-aastaste naisteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
2 / 4	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: 35–44-aastased – naised	RD_RES F_AGE3	35-44-aastaste naisteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
2 / 5	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: 45–54-aastased – naised	RD_RES F_AGE4	45-54-aastaste naisteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
2 / 6	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: 55–64-aastased – naised	RD_RES F_AGE5	55-64-aastaste naisteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	
2 / 7	Teadlaste ja inseneride arv aruandeperioodi lõpul: vähemalt 65-aastased – naised	RD_RES F_AGE6	Vähemalt 65-aastaste naisteadlaste ja -inseneride arv aruandeaasta lõpul.	Positiivne täisarv	

Tabel 2.1. ETTEVÕTTESISESED TEADUS-ARENDUSTEGEVUSE KULUTUSED

Hinnangu tegemisel jälgige, et tegemist on ainult kogukulude teadus- ja arendustegevusega seotud osaga. Nii lähevad teadus- ja arendustegevusega hõivatud töötajate tööjõukulus arvesse ainult T&A-le kulutatud tööaeg. Tabelis 5 jaotatakse tabelis näidatud kulutuste kogusummad rahastamisallika järgi.

Tabelis 2.1 näidatakse kulutused ettevõttesisesele teadus- ja arendustegevusele -- kulutused projektidele, uuringutele, katse- ja arendustöödele, mida ettevõtte tegi oma tööjõuga.

Rea kood/veeru kood	Muutuja nimetus* - kohustuslik	Muutuja kood	Selgitus	Andmetüüp (komakohti) või loendi/klassifikatori nimi	Väärtust ei pea esitama: perioodid, tegevusalad
07 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: tööjõukulud	RD_EXP LAB_ENT	Tööjõukulud (palgakulu, sotsiaal- ja töötuskindlustusmaks) – T&A-ga hõivatud töötajate palgakulu (põhipalgad, lisatasud, puhkusetasud, hüvitised ning muud töövõtjaga seotud kulud, mida käsitatakse palgakuluna) ning sotsiaal- ja töötuskindlustusmaks proportsionaalselt nende T&A-le kulutatud tööajaga. Siin näidatakse ka sotsiaalmaks erisoodustustelt ja arvestatud puhkusereservilt.	Positiivne täisarv	
08 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: materjal, ostetud tooted ja pooltooted	RD_EXP_CUR1	Materjal, ostetud tooted ja pooltooted – T&A-s kasutatud tooraine, põhi- ja abimaterjali, bürootarvete, määrdeainete, tagavaraosade jt kaupade, samuti lisandunud ostetud toodete või pooltoodete maksumus soetushinnas. Sealjuures ei ole oluline soetusaeg (mis võib olla varasem), vaid loetletus toodud materjalide, toodete jne ärakasutamine T&A eesmärgil aruandeaastal.	Positiivne täisarv	
09 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: ettevõttesisese T&A projektide raames ostetud T&A tööd ja teenused	RD_EXP_CUR2	Ettevõttesisese T&A projektide raames ostetud tööd ja teenused (konstruktsioonide valmistamine, infotehnoloogilised teenused, projektijuhtimisteenused jms). Siia ei kuulu väljastpoolt tellitud tervikprojektid, mis on ettevõttevälise uurimis- ja arendustegevuse kulu.	Positiivne täisarv	
10 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: hoonete ja rajatiste	RD_EXP_CUR3	T&A-ga seonduv osa hoonete ja rajatiste ülalpidamiskuludest on kulu soojusenergiale, elektrile, veele ja kanalisatsioonile, üürile, hooldusele, kindlustusele jms.	Positiivne täisarv	

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a kohta

lk 7/12

	üalpidamine				
11 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: muud T&A-ga seotud jooksevkulud	RD_EXP_CUR4	Muud loetlemata T&A-ga seotud kulud: seadmete üalpidamiskulud, posti- ja sidekulud, juhtimiskulud, lähetuskulud jne. Kulum ei kuulu T&A kulutustesse.	Positiivne täisarv	
12 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: investeeringud põhivarasse – hoonete ja rajatiste soetamine ja ehitamine	RD_EXP_BUI_ENT	Hoonete ja rajatiste soetamine ning ehitamine – investeeringute T&A-ga seonduv osa.	Positiivne täisarv	
13 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: investeeringud põhivarasse – seadmete, aparatuuri, masinate, inventari ja transpordivahendite soetamine	RD_EXP_EQU_ENT	Seadmete, aparatuuri, masinate, inventari ja transpordivahendite soetamisega seotud kulutused uurimis- ja arendustegevuses. Kui loetletud põhivara kasutatakse ka tootmises, siis lisatakse nende kulutuste T&A-ga seonduv osa.	Positiivne täisarv	
13A / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: investeeringud põhivarasse – arvutite ja arvutisüsteemide soetamine	RD_EXP_ITH	Arvutite ja arvutisüsteemide soetamine ainult uurimis- ja arendustegevusega seotud eesmärgil. Kui loetletud põhivara kasutatakse ka tootmises, siis lisatakse nende kulutuste T&A-ga seonduv osa.	Positiivne täisarv	
14 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: investeeringud põhivarasse – põhivara remont ja restaureerimine	RD_EXP_INV1	Kulutused T&A-ga seotud põhivara remondiks ja restaureerimiseks.	Positiivne täisarv	
15 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: investeeringud põhivarasse – immateriaalse põhivara soetamine	RD_EXP_INV2	Immateriaalse põhivara soetamine – kulutused T&A-le vajaliku eritarkvara, litsentside, patentide jms soetamiseks.	Positiivne täisarv	
15A / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: investeeringud põhivarasse – arvutitarkvara soetamine	RD_EXP_ITS	Arvutitarkvara soetamine ainult uurimis- ja arendustegevusega seotud eesmärgil. Kui loetletud põhivara kasutatakse ka tootmises, siis lisatakse nende kulutuste T&A-ga seonduv osa.	Positiivne täisarv	
16 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutused: investeeringud põhivarasse – muud T&A-ga seotud investeeringud	RD_EXP_INV3	T&A projektidega seotud muud investeeringud.	Positiivne täisarv	

Tabel 2.2. ETTEVÕTTEVÄLISED TEADUS-ARENDUSTEgevuse KULUTUSED (v.a real tabel 2.1 real 09 näidatud)

Sellesse kategooriasse kuuluvad ka kulud T&A sihteesmärgiga sponsorelusele ja toetustele. Topeltarvestuse vältimiseks jäävad välja tabeli 2.1 real 09 näidatud kulutused. Tabelis 5 jaotatakse tabelis näidatud kulutuste kogusummad rahastamisallika järgi.

Tabelis 2.2 näidatakse ettevõttevälise teadus- ja arendustegevuse kulutused -- kulutused projektidele, uuringutele, katse- ja arendustööle, milles ettevõtte töötajad ei osale, vaid mis tellitakse tervikuna väljastpoolt.

Rea kood/veeru kood	Muutuja nimetus * - kohustuslik	Muutuja kood	Selgitus	Andmetüüp (komakohti) või loendi/ klassifikatori nimi	Väärtust ei pea esitama: perioodid, tegevusalad
18 / 1	Ettevõttevälise	RD_EXT	Teistelt Eesti ettevõtetelt tellitud töodes uurimis- ja	Positiivne	

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a kohta

lk 8/12

	T&A kulutused: Eestist tellitud T&A tööd – teised ettevõtted	RD_BES	arendustegevusega seotud kulud projektidele, uuringutele jm. Tööd on tellitud tervikuna väljastpoolt ning ettevõtte töötajad nendes ei osale.	täisarv	
19 / 1	Ettevõttevälise T&A kulutused: Eestist tellitud T&A tööd – kõrgkoolid või nende teadusasutused	RD_EXT RD_HES	Eesti kõrgematelt õppeasutustelt või nende teadusasutustelt tellitud töödes uurimis- ja arendustegevusega seotud kulud projektidele, uuringutele jm. Tööd on tellitud tervikuna väljastpoolt ning ettevõtte töötajad nendes ei osale.	Positiivne täisarv	
20 / 1	Ettevõttevälise T&A kulutused: Eestist tellitud T&A tööd – riigi- ja omavalitsusasutused	RD_EXT RD_GOV	Eesti riigi- või omavalitsusasutustelt (v.a kõrgemad õppeasutused) tellitud töödes uurimis- ja arendustegevusega seotud kulud projektidele, uuringutele jm. Tööd on tellitud tervikuna väljastpoolt ning ettevõtte töötajad nendes ei osale.	Positiivne täisarv	
21 / 1	Ettevõttevälise T&A kulutused: Eestist tellitud T&A tööd – mittetulundusühingud ja sihtasutused	RD_EXT RD_PNP	Eesti mittetulundusühingutelt ja sihtasutustelt (v.a kõrgemad õppeasutused) tellitud töödes uurimis- ja arendustegevusega seotud kulud projektidele, uuringutele jm. Tööd on tellitud tervikuna väljastpoolt ning ettevõtte töötajad nendes ei osale.	Positiivne täisarv	
22 / 1	Ettevõttevälise T&A kulutused: välismaalt tellitud T&A tööd – ettevõtted	RD_EXT RD_BES F	Välismaa ettevõtetelt tellitud töödes uurimis- ja arendustegevusega seotud kulud projektidele, uuringutele jm. Tööd on tellitud tervikuna väljastpoolt ning ettevõtte töötajad nendes ei osale.	Positiivne täisarv	
23 / 1	Ettevõttevälise T&A kulutused: välismaalt tellitud T&A tööd – kõrgkoolid ja nende teadusasutused	RD_EXT RD_HES F	Välismaa kõrgematelt õppeasutustelt või nende teadusasutustelt tellitud töödes uurimis- ja arendustegevusega seotud kulud projektidele, uuringutele jm. Tööd on tellitud tervikuna väljastpoolt ning ettevõtte töötajad nendes ei osale.	Positiivne täisarv	
24 / 1	Ettevõttevälise T&A kulutused: välismaalt tellitud T&A tööd – riigi- ja omavalitsusasutused	RD_EXT RD_GOV F	Välismaa riigi- või omavalitsusasutustelt (v.a kõrgemad õppeasutused) tellitud töödes uurimis- ja arendustegevusega seotud kulud projektidele, uuringutele jm. Tööd on tellitud tervikuna väljastpoolt ning ettevõtte töötajad nendes ei osale.	Positiivne täisarv	
25 / 1	Ettevõttevälise T&A kulutused: välismaalt tellitud T&A tööd – mittetulundusühingud ja sihtasutused	RD_EXT RD_PNP F	Välismaa mittetulundusühingutelt ja sihtasutustelt (v.a kõrgemad õppeasutused) tellitud töödes uurimis- ja arendustegevusega seotud kulud projektidele, uuringutele jm. Tööd on tellitud tervikuna väljastpoolt ning ettevõtte töötajad nendes ei osale.	Positiivne täisarv	
26 / 1	Ettevõttevälise T&A kulutused: muud T&A kulutused	RD_EXT RD_OTH	Muud ettevõttevälise uurimis- ja arendustegevusega seotud kulud (sponsorlus, toetused teadusuksustele jms).	Positiivne täisarv	

Tabel 3.1. ETTEVÕTTESISESE TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE LIIKIDELE TEHTUD KULUTUSTE OSATÄHTSUSED (%)

T&A jaguneb liigi järgi kolmeks: alusuuringud -- algupärased uuringud uute teadmiste saamiseks seadmata eesmärgiks nende kohest rakendamist; rakendusuuringud -- algupärased uuringud eesmärgiga rakendada neid kindlas valdkonnas; katse- ja arendustööd -- süstemaatiline töö, mida tehakse alus- ja rakendusuuringute baasil uue või täiustatud toote, protsessi, süsteemi või seadme väljatöötamiseks.

Rea kood/ veeru kood	Muutuja nimetus * - kohustuslik	Muutuja kood	Selgitus	Andmetüüp (komakohti) või loendi/ klassifikaa- tori nimi	Väärtust ei pea esitama: perioodid, tegevus- alad
28 / 1	Kulutuste osatähtsus ettevõttesiseses T&A-s: alusuuringud	RD_EXP _BÄSZ	Alusuuringute osatähtsus protsentides ettevõttesiseses T&A kulutustes. Alusuuringud – algupärased teoreetilised või eksperimentaalsed uuringud uute teadmiste saamiseks nähtuste ja sündmuste põhialuste kohta, seadmata eesmärgiks saadud teadmiste kohest rakendamist.	Positiivne täisarv	
29 / 1	Kulutuste osatähtsus ettevõttesiseses T&A-s:	RD_EXP _APPZ	Rakendusuuringute osatähtsus protsentides ettevõttesiseses T&A kulutustes. Rakendusuuringud – algupärased uuringud uute teadmiste saamiseks esmase eesmärgiga rakendada neid teadmisi kindlas valdkonnas.	Positiivne täisarv	

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a kohta

lk 9/12

	rakendusuuringud				
30 / 1	Kulutuste osatähtsus ettevõttesiseses T&A-s: uue toote, materjali, teenuse väljatöötamine või olemasoleva täiustamine	RD_EXP_EX1Z	Katse- ja arendustööde kulutuste osatähtsus ettevõttesiseses T&A-s uue toote, materjali, teenuse väljatöötamiseks või olemasoleva täiustamiseks – süstemaatiline töö, mida tehakse alus- ja rakendusuuringute baasil uue või täiustatud omadustega toote, materjali, teenuse väljatöötamiseks või olemasoleva täiustamiseks.	Positiivne täisarv	
31 / 1	Kulutuste osatähtsus ettevõttesiseses T&A-s: uue tehnoloogilise protsessi, süsteemi väljatöötamine või olemasoleva täiustamine	RD_EXP_EX2Z	Katse- ja arendustööde kulutuste osatähtsus ettevõttesiseses T&A-s uue tehnoloogilise protsessi, süsteemi väljatöötamiseks või olemasoleva täiustamiseks – süstemaatiline töö, mida tehakse alus- ja rakendusuuringute baasil uue või täiustatud omadustega tehnoloogilise protsessi, süsteemi väljatöötamiseks või olemasoleva täiustamiseks.	Positiivne täisarv	
32 / 1	Kulutuste osatähtsus ettevõttesiseses T&A-s: muul eesmärgil tehtud katse- ja arendustööd	RD_EXP_EX3Z	Muul eesmärgil tehtud katse- ja arendustööde osatähtsus protsentides ettevõttesiseses T&A kulutustes. Katse- ja arendustööd, mis ei ole otseselt seotud toodete või tehnoloogiaga – katse- ja arendustööd, mida ei kajastatud eelmistes töodes.	Positiivne täisarv	

Tabel 3.2. ETTEVÕTTESISESE BIOTEHNOLOOGIAALASE TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE OSATÄHTSUS (%)

Biotehnoloogia all mõeldakse erinevates valdkondades teaduse ja tehnoloogia rakendamist elusatele organismidele ning ka nende osadele, produktidele ja mudelitele, et muuta elus- või elutu materjal teadmuseks, toodeteks või teenusteks.

Rea kood/veeru kood	Muutuja nimetus* - kohustuslik	Muutuja kood	Selgitus	Andmetüüp (komakohti) või loendi/klassifikatori nimi	Väärtust ei pea esitama: perioodid, tegevusalad
33_1 / 1	Kulutuste osatähtsus ettevõttesiseses T&A-s: biotehnoloogiaalane uurimis- ja arendustegevus	RD_EXP_BIOZ	Biotehnoloogiaalase uurimis- ja arendustegevuse osatähtsus protsentides ettevõttesiseses T&A kulutustes. Biotehnoloogia all mõeldakse erinevates valdkondades teaduse ja tehnoloogia rakendamist elusatele organismidele ning nende osadele, produktidele ja mudelitele, et muuta elus- või elutu materjal teadmuseks, toodeteks või teenusteks. Biotehnoloogia hõlmab mitmeid tehnoloogiaid (nimekiri täiendab pidevalt): geenitehnoloogia, molekulaarne biotehnoloogia, raku- ja koetehnoloogia, bioprotsesside tööstuslik rakendamine, bioinformaatika, nanobiotehnoloogia jms.	Positiivne täisarv	

Tabel 5. TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE KULUTUSTE RAHASTAMINE 2021. aastal

Tabelis 5 jaotatakse tabelis 2.1 näidatud kulutuste kogusumma rahastamisallika järgi. Riigieelarve või riigi poolt rahastatava sihtasutuse vahendusel Euroopa Liidult, rahvusvaheliselt organisatsioonilt, välisriigilt ja välisriigi valitsusväliselt organisatsioonilt saadavad toetused ei liigitata välismaistest allikatest saaduteks.

Rea kood/veeru kood	Muutuja nimetus* - kohustuslik	Muutuja kood	Selgitus	Andmetüüp (komakohti) või loendi/klassifikatori nimi	Väärtust ei pea esitama: perioodid, tegevusalad
40 / 1	Ettevõttesiseses T&A kulutuste rahastus: ettevõttesisene	RD_EXP_BES1	Ettevõttesiseses T&A kulutused rahastas ettevõtte ise (v.a sihtotstarbeline laen eelarveväliselt sihtasutuselt või fondilt).	Positiivne täisarv	
41 / 1	Ettevõttesiseses T&A kulutuste rahastus:	RD_EXP_BES2	Ettevõttesiseses T&A kulutused rahastati Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse laenu abil.	Positiivne täisarv	

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a kohta

lk 10/12

	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse laen				
42 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: KredExi laen	RD_EXP_BES3	Ettevõttesisese T&A kulutused rahastati KredExi laenu abil.	Positiivne täisarv	
43 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: Maaelu Edendamise Sihtasutuse laen	RD_EXP_BES4	Ettevõttesisese T&A kulutused rahastati Maaelu Edendamise Sihtasutuse laenu abil.	Positiivne täisarv	
44 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: muu eelarvvälise sihtasutuse või fondi laen	RD_EXP_BES5	Ettevõttesisese T&A kulutused rahastati muu eelarvvälise sihtasutuse või fondi laenu abil, v.a EAS, KredEx, MES.	Positiivne täisarv	
44_1 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: muu laenuallika nimetus	RD_EXP_BES5_N	Laenuallika nimetus.	Tekst	
45 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: Eesti Teadusagentuur	RD_EXP_GOV1	Ettevõttesisese T&A kulutusi rahastas Eesti Teadusagentuur.	Positiivne täisarv	
46 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	RD_EXP_GOV2	Ettevõttesisese T&A kulutusi rahastas Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.	Positiivne täisarv	
47 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: teised sihtasutused ja fondid	RD_EXP_GOV3	Ettevõttesisese T&A kulutusi rahastas mõni teine sihtasutus või fond.	Positiivne täisarv	
48 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: valitsus- ja riigiasutused	RD_EXP_GOV4	Ettevõttesisese T&A kulutusi rahastasid valitsus- või riigiasutused.	Positiivne täisarv	
49 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: omavalitsusasutused	RD_EXP_GOV5	Ettevõttesisese T&A kulutusi rahastasid omavalitsusasutused.	Positiivne täisarv	
50 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: kõrgemad õppeasutused ja nende teadusasutused	RD_EXP_HES	Ettevõttesisese T&A kulutusi rahastasid kõrgemad õppeasutused või nende teadusasutused.	Positiivne täisarv	
51 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: mittetulundusühingud ja sihtasutused	RD_EXP_PNP	Ettevõttesisese T&A kulutusi rahastasid mittetulundusühingud või sihtasutused, v.a ETAg, EAS ja muutujates RD_EXP_GOV3 ja RD_EXP_HES märgitud asutused ja fondid.	Positiivne täisarv	
52 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: Eesti ettevõtted	RD_EXP_BES6	Ettevõttesisese T&A kulutusi rahastasid teised Eesti ettevõtted.	Positiivne täisarv	
53 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: välismaised ettevõtted	RD_EXP_FOR1	Ettevõttesisese T&A kulutusi rahastasid välismaised ettevõtted.	Positiivne täisarv	
54 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: välismaised fondid ja sihtkapitalid	RD_EXP_FOR2	Ettevõttesisese T&A kulutusi rahastasid välismaised fondid või sihtkapitalid.	Positiivne täisarv	
55 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: Euroopa Liidu	RD_EXP_FOR3	Ettevõttesisese T&A kulutused rahastati Euroopa Liidu uurimistoetuste abil.	Positiivne täisarv	

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a kohta

lk 11/12

	uurimistoetused				
56 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: muu välismaine rahastamine	RD_EXP_FOR4	Ettevõttesisese T&A kulutused rahastati muutujates RD_EXP_FOR11, RD_EXP_FOR12. RD_EXP_FOR13 loetlemata välismaisest rahastamisallikast.	Positiivne täisarv	
57 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: muu rahastamisallikas	RD_EXP_BES7	Ettevõttesisese T&A kulutused rahastati mujal loetlemata rahastamisallikast.	Positiivne täisarv	
57_1 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste rahastus: muu rahastamisallika nimetus	RD_EXT_BES7N	Rahastamisallika nimetus.	Tekst	

Tabel 6. KAVANDATAV TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS KÄESOLEVAKS (2022) AASTAKS

Rea kood/veeru kood	Muutuja nimetus * - kohustuslik	Muutuja kood	Selgitus	Andmetüüp (komakohti) või loendi/klassifikatori nimi	Väärtust ei pea esitama: perioodid, tegevusalad
6_01 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste olemasolu aruandeperioodile järgneval aastal *	RD_EXP_YES_N EW	Ettevõttesisese T&A kulutuste olemasolu aruandeaastale järgneval aastal. Kui ettevõtte piirdub T&A teenuse sisseostmisega, siis on vastuseks ei. T&A põhikriteerium on uudsus ja algetapil teadus- või tehnoloogilisele probleemile lahenduse puudumine. T&A-d käsitletakse ettevõttes tehtava uurimis- ja arendustegevusena. Veidi laiendatult kõlab T&A põhireegel: kui põhieesmärk on toodet või protsessi tehniliselt täiustada, siis kuulub tehtav töö T&A valdkonda. Kui toode, protsess või käsitusviis on põhiliselt välja arendatud ning töö peamine eesmärk on turu laiendamine, tootmiseelne kavandamine või kontrollsüsteemi ladus töö, siis seda tegevust ei käsitleta T&A-na.	valik_jah_ei_1v	
6_02 / 1	Ettevõttesisese T&A kulutuste hinnanguline suurus aruandeperioodile järgneval aastal	RD_EXP_NEW	T&A kulutuste hinnanguline suurus aruandeaastale järgneval aastal. T&A põhikriteerium on uudsus ja algetapil teadus- või tehnoloogilisele probleemile lahenduse puudumine. T&A-d käsitletakse ettevõttes tehtava uurimis- ja arendustegevusena. Veidi laiendatult kõlab T&A põhireegel: kui põhieesmärk on toodet või protsessi tehniliselt täiustada, siis kuulub tehtav töö T&A valdkonda. Kui toode, protsess või käsitusviis on põhiliselt välja arendatud ning töö peamine eesmärk on turu laiendamine, tootmiseelne kavandamine või kontrollsüsteemi ladus töö, siis seda tegevust ei käsitleta T&A-na.	Positiivne täisarv	

Tabel 7. KÜSIMUSTIKU TÄITMISEKS KULUNUD AEG

Hinnake palun, kui palju aega küsimustiku täitmiseks kulus, kaasa arvatud juhendiga tutvumise, andmete kogumise ja ettevalmistamise aeg. Märkige kõigi töötajate kulutatud aeg kokku.

Rea kood/veeru kood	Muutuja nimetus * - kohustuslik	Muutuja kood	Selgitus	Andmetüüp (komakohti) või loendi/klassifikatori nimi	Väärtust ei pea esitama: perioodid, tegevusalad
/	Küsimustiku täitmiseks ning selleks vajalike andmete kogumiseks ja ettevalmistamiseks kulunud tundide arv	TAITMIS EAEGTU NDI	Kõigi töötajate poolt küsimustiku täitmisele kulutatud tundide arv. Küsimustiku täitmisele kulunud aja sisse arvestatakse ka juhendiga tutvumise, küsimustiku jaoks vajalike andmete kogumise ja ettevalmistamise aeg.	Positiivne täisarv	
/	Küsimustiku täitmiseks ning selleks vajalike	TAITMIS EAEGMI NUTIT	Kõigi töötajate poolt küsimustiku täitmisele kulutatud minutite arv. Küsimustiku täitmisele kulunud aja sisse arvestatakse ka juhendiga tutvumise, andmete kogumise ja ettevalmistamise	Positiivne täisarv	

Küsimustiku juhend: Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)

Küsimustiku kood: 11342022

Esitatakse: 5.08.2022, andmed 2021.a kohta

lk 12/12

	andmete kogumiseks ja ettevalmistamiseks kulunud minutite arv		aeg. Lubatud väärtuste vahemik 0–59.		
--	---	--	--------------------------------------	--	--

Tabel Toetuste saamise info

Teie ettevõtte on saanud struktuurifondidest või iEL teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm Horizon toetust või on ettevõtte tehnoloogia arenduskeskuste partner või vastasite EKOMARi küsimustikus jaatavalt küsimusele "Kas ettevõttes töötab uurimis- ja arendustegevusega hõivatud isikuid", seega peaks tabelis 2.1 olema näidatud ka kulud.

Rea kood/ veeru kood	Muutuja nimetus * - kohustuslik	Muutuja kood	Selgitus	Andmetüüp (komakohti) või loendi/ klassifikaa- tori nimi	Väärtust ei pea esitama: perioodid, tegevus- alad
/	Kontrolliinfo	INFO_K ONTR	Eeläidetak abimuutuja eSTATi kontrollide toimimiseks. Abimuutuja sisu võib olla eri töödes erinev ning otsustatakse sisu- ja andmeküsitlustiimides ühiselt. Muutujat ei kanta lähtebaasi.	Positiivne täisarv	